

гуртки на кафедрах; відпрацювання навичок спілкування під час організації університетських заходів; мастер-класи, відкриті лекції викладачів та запрошених фахівців; освітні компоненти щодо історії світової та вітчизняної медицини, етики та деонтології, комунікації, іміджології; активна популяризація професії на сторінках соцмереж тощо. Зформована професійна ідентичність стане базою для професійної адаптації та подальшого становлення спеціаліста.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрушко Я. С. Професійна ідентичність особистості як психологічний феномен. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. 2013. Вип. 19. С. 104-110.
2. Барзилович А. Д. Моніторинг ефективності регулювання ринку медичних послуг. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 23. С. 124-130.
3. Гаврилук Н. М. Генезис психолого-педагогічного поняття «професійна ідентичність». *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки*. 2020. № 1 (19). С. 18-24.
4. Клибанівська Т. М. Професійна ідентичність: теоретичний аспект. *Теорія і практика сучасної психології*. 2020 р. Т. 2. № 1. С. 52-56.
5. Кравчук О., Остащук І. Клятва Гіппократа – професійна присяга. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2022. Вип. 44. С. 60–70.
6. Лазуренко О. О., Сміла Н. В. Особливості професійного становлення лікаря в умовах неперервної професійної освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Психологія»*. 2022. Вип. 2. С. 65-68.
7. Лящ О. П. Професійна ідентичність як чинник самоздійснення особистості. *Габітус*. 2020. Вип. 14. С. 189-193.
8. Саблук А., Біда О. Формування професійної ідентичності майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи. *Педагогічний часопис Волині*. № 4(11). 2018. С. 137-140.
9. Указ Президента України № 349 від 15 червня 1992 р. «Про Клятву лікаря». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/349/92#Text>

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ НУШ

Федорчук О. В.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Хом'як О. А.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Найбільш прийнятним та ефективним у роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами в НУШ, зокрема під час вивчення мистецьких дисциплін, вчителі вважають використання елементів арт-терапевтичних методик.

Арт-технологія є інноваційною освітньою технологією, але вона ще не набула широкого визнання та поширення в Україні. Впровадження арт-технологій в освітній процес НУШ все ще перебуває на стадії становлення, найчастіше їх використовують з дітьми молодшого шкільного віку. Однак досвід використання арт-технологій вже зараз починає виявляти свої переваги в роботі зі школярами. Творча діяльність, що лежить в основі арт-технології, підвищує інтерес учнів до навчання, забезпечує їхню успішність, пробуджує бажання зрозуміти себе і своє оточення, допомагає дітям усвідомити власний емоційний стан. Унікальність арт-технології полягає в тому, що вона базується на досягненнях як мистецтва, так і науки.

Застосування арт-технологій є універсальним і може бути використано для вирішення широкого спектру освітніх завдань. Педагоги, які володіють цими техніками, можуть розкрити творчий потенціал дітей, розвивати індивідуальну активність і спонукати дітей до усвідомлення власної унікальності.

Зрозуміло, що для цього вчителям необхідно урізноманітнити методи та прийоми навчання з метою підтримки стійкого пізнавального інтересу, оволодіння розумовими операціями, розвитку емоційної чутливості та розвитку індивідуальних творчих здібностей та уподобань кожного учня. Відповідно до функцій, які покладаються на вчителя, а саме сприяння вчителю в забезпеченні особистісно-орієнтованого, індивідуалізованого підходу до навчально-виховного процесу, тобто організаційна, виховна, розвивальна, діагностична, прогностична та консультативна функції, безпосередньо пов'язані з наданням освітніх послуг, модель його діяльності може бути узагальнена в певні етапи [4].

Нові освітні концепції НУШ вимагають системного та активного підходу до навчання. Сучасне викладання немислиме без впровадження інноваційних технологій. Серед різноманітних технологій вчителі обирають ті, які допомагають їм реалізувати свої навчальні та розвивальні завдання в конкретному класі, враховуючи вікові та психологічні особливості дітей.

У перші роки життя закладаються основи для подальшої освіти, формуються соціальні навички та формується особистість. Давно доведено, що хороші результати досягаються тоді, коли учні самі повністю залучені до всіх видів діяльності. Використання мистецтва і технологій в роботі допомагає розвивати всі ці якості.

Використання арт-технологій у початковій школі є найбільш ефективним, оскільки прагнення до спонтанної художньо-творчої діяльності в молодшому шкільному віці сильніше, ніж у підлітковому. Крім того, педагоги, психологи та фізіологи помітили, що перші роки навчання в школі є найскладнішими для учнів і вимагають певної підготовки, як фізіологічної, так і соціальної.

Усі науковці згадують про використання мистецтва як засобу формування особистісних цінностей. Це пояснюється тим, що мистецтво відіграє важливу

роль у формуванні художньо-естетичних смаків, уподобань та ідеалів у дитячій культурі. Мистецтво охоплює естетичні, гуманістичні, пізнавальні та моральні цінності і впливає на духовне становлення учнів в НУШ.

В Новій українській школі навчаються діти з особливими освітніми потребами, а саме: порушенням слуху та мовлення; порушенням зору; розумовою відсталістю; частковим порушенням опорно-рухового апарату.

Діти з такими порушеннями та їхні батьки обирають навчання в школах, де індивідуальний підхід забезпечують вчителі-предметники, асистенти інклюзії, практичні психологи, які працюють з такими дітьми в корекційних класах (дві години на тиждень на одного учня), соціальні педагоги, логопеди та дефектологи. Арт-терапія є ефективним методом реінтеграції та соціальної інтеграції таких дітей [3].

Метою арт-терапії є гармонізація розвитку особистості через самовираження та самопізнання за допомогою художніх технік, таких як малювання, ліплення з пластиліну, глини та тканини, музика, фотографія, кіно, книги та навчання акторській майстерності.

Завдяки своїй міждисциплінарній природі арт-терапія може мати не тільки терапевтичний або корекційний вплив на психофізичний стан дитини, але й виконувати первинну освітню функцію:

- корекційну;
- психотерапію;
- діагностику;
- розвиток.

Суть арт-терапії полягає в тому, що дитина втілює свої почуття на папері, в малюнках або в створенні казок. Вона звільняється від страхів, бар'єрів, негативних емоцій, замкнутості та неадекватності [2, с. 44-46].

Арт-технологія – це спосіб використання невербальної мови мистецтва для особистісного зростання, що дозволяє контактувати з глибинними аспектами духовного життя, внутрішньою реальністю, що складається з думок, почуттів, уявлень і життєвого досвіду. Арт-технологія ґрунтується на тому, що художні образи через творче самовираження допомагають людині зрозуміти себе і зробити своє життя щасливішим.

Цілями арт-технології є:

- реалізація та розвиток творчих здібностей;
- підвищення самооцінки та самосвідомості;
- розвиток емоційного та морального потенціалу;
- розвиток здатності вирішувати внутрішні та колективні проблеми;
- розвиток здатності виражати емоції.

Існує багато видів арт-терапії. Найпоширенішими видами арт-терапії для дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі НУШ є наступні напрямки:

- Кольоротерапія;
- Музична терапія;
- Пісочна терапія;

- Ігрова терапія;
- Казкотерапія;
- Маскотерапія;
- Лялькотерапія;
- Акватерапія [1, с. 22-25].

Таким чином, арт-терапія може бути застосована до арт-об'єктів як корекційно-розвивальний інструмент у роботі з дітьми з порушеннями особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі НУШ. Арт-терапія може застосовуватися під час уроків для максимального розкриття творчого потенціалу дитини та пошуку творчих засобів вираження, які найкраще відповідають її здібностям та потребам.

Елементи арт-терапії пропонуються використовувати не лише на уроках мистецьких дисциплін, а й на інших навчальних предметах, що надає унікальну можливість підвищити ефективність інклюзивної освіти та допомогти учням набутти ключових компетентностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вовк, О.А. Соціалізація дітей з особливими освітніми потребами методами арт-терапії. Дитина з особливими потребами. Київ. 2020, С. 22-25.
2. Вознесенська О., Мова Л. Арт-терапія в роботі практичного психолога : Використання арт-технологій в освіті. Київ: Шк. світ, 2007. 120 с.
3. Коваль Л.В., Компанець Н.М., Лапін А.В., Квітка Н.О., Луценко І.В. Особлива дитина в інклюзивному дошкільному навчальному закладі. Київ: 2018. 367с. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/711769/>.
4. Нікішина Л.Т. Адаптована програма з арт-терапії для дітей з обмеженими можливостями. URL: <http://corr.ks.ua>.

ПРИРОДА ЯК ЗАСІБ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Харковець А. В.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Мельничук Л. Б.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*